

Werkplan 2010-2012

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	1
2.	Wat mag van het SER initiatief worden verwacht?	2
2.1	Uitgangspunten.....	2
2.2	Uitdagingen.....	5
2.3	Instrumenten.....	8
3.	Opzet werkplan.....	9
4.	Inhoudelijke aandachtspunten voor het vervolg van de commissie	13
5.	Verwachtingenmanagement: overleg met het MVO Platform	15
6.	Planning.....	16

1. Inleiding

In de eerste voortgangsrapportage van het initiatief Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO) *Waarde Winnen, ook in de keten*, is aangegeven dat de volgende edities van de voortgangsrapportages een overzicht zullen geven van de stand van zaken, ontplooiende initiatieven en geboekte resultaten. Het voorliggende werkplan geeft aan hoe de commissie dit wil aanpakken.

Het uiteindelijke doel is te komen tot een eindrapportage van het initiatief in 2012. De SER-Verklaring IMVO geeft aan dat de raad in de tweede helft van 2011 een evaluatie van de Verklaring zal aanvangen en deze uiterlijk op 1 juli 2012 zal afronden. Dan wordt de balans opgemaakt van de inspanningen van het bedrijfsleven, zowel wat betreft de werkelijk genomen imvo-initiatieven als de rapportage daarover. Daar zullen de scores op de Transparantiebenchmark een belangrijke rol spelen, maar ook andere vormen van communicatie over imvo-activiteiten. Een beeld van de werkelijk ondernomen imvo-activiteiten is nodig om een totaalbeeld van de bedrijfsinspanningen op te kunnen maken

Het werkplan is als volgt opgebouwd:

- Paragraaf 2 geeft allereerst een overzicht van wat wel en wat niet van het SER initiatief mag en kan worden verwacht. Het bespreekt kort het doel en de basisfilosofie van het SER-initiatief, de belangrijkste uitdagingen en daarna de instrumenten om deze uitdagingen aan te gaan. Dit leidt tot een opzet voor het werkplan, dat in de paragraaf 3 wordt besproken.

- Paragraaf 3 brengt een focus in de vervolgvactiteiten. Deze zijn gericht op (i) verdiepen en uitdragen van de beleidsfilosofie, (ii) het inventariseren van de werkelijke imvo-activiteiten van bedrijven en branches alsmede de achterblijvende activiteiten en de rapportage daarover en (iii) een bijdrage leveren aan het reduceren van achterblijvende activiteiten door het stimuleren van rapportage over imvo-activiteiten, onder andere via de Transparantiebenchmark, het geven van bekendheid aan de Richtlijn 400 (RJ400), en het ondersteunen van activiteiten van het MKB in het internationale brancheprogramma van MVO Nederland resp. de activiteiten van de product- en bedrijfschappen.
- Paragraaf 4 presenteert een aantal inhoudelijke aandachtsgebieden van de commissie voor het verder verdiepen van de beleidsfilosofie.
- Paragraaf 5 benadrukt het belang van verwachtingenmanagement in de dialoog met belanghebbenden bij dit initiatief.
- Een voorlopige planning wordt gepresenteerd in paragraaf 6.

2. Wat mag van het SER initiatief worden verwacht?

2.1 Uitgangspunten

Waarom aandacht voor de uitgangspunten?

Waarde winnen: ook in de keten, de eerste voortgangsrapportage van de SER-Verklaring IMVO, heeft geleid tot een aantal kritische reacties door ngo's en de politiek. Met dit werkplan hoopt de SER een antwoord te geven op een aantal vragen rond het ambitieniveau, het tijdsplan en de concrete voornemens van de SER. Maar om niet langs elkaar heen te praten is het goed om ook nog eens een aantal uitgangspunten op een rijtje te zetten die de SER hanteert met betrekking tot de taakverdeling tussen overheden en bedrijfsleven bij het streven naar duurzame globalisering en verantwoord ketenbeheer in het bijzonder.

Doel: Duurzame globalisering

De SER-verklaring IMVO vloeit voort uit het SER-advies *Duurzame Globalisering: een wereld te winnen* uit 2008. Hierin bespreekt de SER vier wegen waarlangs duurzame globalisering vorm kan krijgen: via de landen waar de productie plaatsvindt door overeenkomsten, druk en hulp; via de eisen die aan ingevoerde producten worden gesteld; via de Nederlandse bedrijven die in het buitenland opereren door hen aan te spreken op hun maatschappelijke verantwoordelijkheid bij hun eigen productiefaciliteiten en die van hun toeleveranciers; en via de keuzes die consumenten maken met behulp van keurmerken en etiketten. Deze vier wegen vullen elkaar aan, waarbij de SER overigens pleit voor terughoudendheid wat betreft het inzetten van handelsmaatregelen omdat dit ten koste kan gaan van het streven naar een eerlijke globalisering en van de toegang van ontwikkelingslanden tot westerse markten¹.

Er zijn een aantal redenen waarom het streven naar duurzame globalisering geen exclusieve zaak van overheden is. Multinationals zijn door de verdere internationalisatie van hun productieketens een van de drijvende krachten achter het globaliseringsproces en hebben dus een bepaalde verantwoordelijkheid bij de vormgeving van dit proces. Bedrijven kunnen via hun normale productieprocessen en gebruikmakend van het volop aanwezige kennis- en innovatiepotentieel een belangrijke bijdrage leveren aan duurzame ontwikkeling. Bedrijven kunnen helpen om gaten te vullen waar regels

¹ In het advies *Duurzame Globalisering* wordt dit nader toegelicht aan de hand van de casus kinderarbeid.

ontbreken of slecht worden toegepast door aan hun buitenlandse toeleveranciers te vragen fundamentele mensenrechten en arbeidsnormen te respecteren. Via maatschappelijk verantwoord ondernemen kan er veel meer resultaat worden geboekt in het streven naar duurzaam ondernemen dan via de weg van overheidsregulering op basis van internationaal overeengekomen normen en verdragen alleen.

Basisfilosofie mvo: vrijwillig, maar niet vrijblijvend

Onder mvo verstaat de SER het bewust richten van de ondernemingactiviteiten op waardecreatie in de drie dimensies people, planet en profit en het onderhouden van een relatie met belanghebbenden op basis van doorzichtigheid en dialoog, waarbij antwoord wordt gegeven op gerechtvaardigde vragen uit de maatschappij met betrekking tot de waardecreatie in de drie dimensies. De onderneming zoekt in de samenleving bevestiging voor de uitoefening van haar kernfuncties; de samenleving verschaft de onderneming ruimte en erkenning – een licence to operate – wanneer in bevredigende mate aan de verwachtingen wordt voldaan.

De SER is ervan overtuigd dat mvo een vorm van maatwerk is, gebonden aan onder meer plaats en problematiek. Wetgeving heeft onder meer als nadeel dat een gevoel van verantwoordelijkheid en initiatief bij de onderneming lijkt te worden weggenomen. Daarnaast levert de noodzakelijke controle en handhaving knelpunten op, en mag de vraag gesteld worden hoe effectief een wet op het gebied van mvo zou zijn als Nederland deze afzonderlijk zou invoeren. Zoals de raad heeft opgemerkt in de verklaring van december 2008, vertrouwt hij erop dat er tot 2012 de nodige voortgang wordt geboekt en acht hij in ieder geval in deze periode een wetgevingsinitiatief op dit terrein dan ook niet nodig².

Relatie met het Ruggie-framework

De Nederlandse overheid samen met zelfs de grootste Nederlandse bedrijven is te klein om een level playing field voor duurzame en eerlijke globalisering te realiseren. Nederland heeft het gewicht van de EU nodig om samen met andere lidstaten de spelregels van het globaliseringsproces te beïnvloeden. De huidige klimaatop is hiervan het beste voorbeeld. Wat betreft mvo is de breed gedragen benadering van John Ruggie, de speciale afgevaardigde van de algemeen secretaris van de VN, van belang. De VN-mensenrechtencommissie heeft deze benadering bekrachtigd. De door de SER voorgestelde normenkader en benadering sluiten aan bij zijn 'protect, respect en remedy' raamwerk.

Ook Ruggie kiest voor een vrijwillige, maar geen vrijblijvende benadering³. Gezien het mandaat van de VN-commissie ligt de nadruk vooral op het belang van het respect voor mensenrechten:

Companies know they must comply with all applicable laws to obtain and sustain their legal licence to operate. However, over time companies have found that legal compliance alone may not ensure their social licence to operate, particularly where the law is weak. The social licence to operate is based in prevailing social norms that can be as important to the success of a business as legal norms. Of course, social norms may vary by region and industry. But one of them has acquired near-universal recognition by all stakeholders, namely the corporate responsibility to respect human rights, or, put simply, to not infringe on the rights of others.

² SER (2008) Verklaring *Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen*, 19 december 2008, p. 9.

³ Zie: John Ruggie (2008): *Business and human rights – Treaty road not travelled*.

Ruggie verwijst in zijn rapport echter ook naar internationale soft law instrumenten zoals de ILO Tripartiete Verklaring, de OECD richtlijnen voor multinationale ondernemingen en naar de fundamentele arbeidsnormen van de ILO⁴. Ook de SER schaart deze drie normenkaders onder het normatief kader van de Verklaring.

Van Nederlandse bedrijven mag worden verwacht dat ze een ambitieuze uitwerking geven aan het door Ruggie aangereikte raamwerk. Een aantal bedrijven is hier in het verband van de Nederlandse werkgroep van VN Global Compact mee bezig. Zij zullen hierover binnenkort rapporteren. In de volgende voortgangsrapportage van de SER zal hier aandacht aan worden besteed. Wat in dit opzicht van Nederlandse bedrijven kan worden verwacht, staat uiteraard niet los van de vraag welke ambitie bedrijven uit andere landen geven aan de invulling en toepassing van het Ruggie-raamwerk.

Verantwoordelijkheden van overheden en van bedrijven

Mede op basis van het bovengeschetste Ruggie-framework benadrukt de SER de verantwoordelijkheidsverdeling op imvo-gebied tussen overheid en bedrijfsleven. Het is aan overheden om via internationale of andere interstatelijke overeenkomsten normen terzake van fundamentele rechten van mens en milieu vast te leggen. Individuele Staten zijn verantwoordelijk voor de verankering hiervan in wetgeving en de handhaving daarvan. Bedrijven kunnen die verantwoordelijkheid niet vervangen. Bedrijven kunnen wel binnen hun mogelijkheden bezien of zij een bijdrage aan de imvo-problematiek kunnen leveren. Imvo-inspanningen van ondernemingen kunnen de duurzaamheid-, mensenrechten- en arbeidsnormenproblematiek niet oplossen. Wel kan in de betreffende landen op genoemde aandachtsgebieden eerder positieve resultaten worden bereikt indien bedrijven die de internationale normen respecteren, in de betreffende landen aanwezig zijn. Regelgeving die ertoe leidt dat deze bedrijven uit de betreffende landen wegblijven, is contraproductief.

De commissie IMVO benadrukt in dit verband dat er geen hiërarchie bestaat tussen de vier in de ILO vastgestelde fundamentele arbeidsnormen – de vrijheid van vakvereniging en het recht op vrije onderhandelingen, het uitbannen van het vormen van dwangarbeid, het afschaffen van kinderarbeid en het uitbannen van discriminatie in beroep en beroepsuitoefening. De naleving van de conventies waarin deze rechten zijn neergelegd is primair een taak van overheden. Gezien het fundamentele karakter van de arbeidsnormen is het echter van belang dat alle betrokken partijen, waaronder multinationale ondernemingen, zich bij de vormgeving van hun sociaal beleid laten leiden door deze internationaal breed gedragen arbeidsnormen⁵. Uiteraard moet dit gebeuren binnen het kader van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. In een aantal landen is de van toepassing zijnde wet- en regelgeving echter in strijd met de fundamentele normen. Het betreft daarbij met name restricties op de vakbondsvrijheid zoals in China of het ontbreken van een wettelijk kader voor gelijke behandeling zoals in een aantal Arabische landen. In deze situaties zullen bedrijven echter binnen hun mogelijkheden uitgaan van de in Nederland gehanteerde normen van goed werkgeverschap en in hun eigen organisatie praktische oplossingen nastreven, bijvoorbeeld overleg met een werknemersvertegenwoordiging.

⁴ Zie VN (2008) *Protect, Respect and Remedy: a framework for Business and Human Rights*, A/HRC/8/5, 7 april 2008, punt 23 en 58.

⁵ Zie: SER-Verklaring Internationaal Maatschappelijk Ondernemen, p. 12.

2.2 Uitdagingen

De belangrijkste uitdaging is om de daadwerkelijke imvo-activiteiten van het bedrijfsleven te stimuleren en te bevorderen en daarover te rapporteren. De SER wil daarom een goed beeld krijgen van de werkelijk gedane imvo-inspanningen van bedrijven en branches en de terreinen waarop deze inspanningen achterblijven.

Achterblijven van rapportage over imvo-aspecten

Verschillende Nederlandse ondernemingen scoren erg goed in internationale vergelijkingen zoals de Dow Jones Sustainability Index. Echter, de Transparantiebenchmark en VBDO benchmark verantwoord ketenbeheer laten tevens zien dat er wat betreft de rapportage over imvo naast een groep koplopers ook een grote groep ondernemingen bestaat die nog onvoldoende verslag doet van haar ketenbeleid. Deze laatste groep bestaat zowel uit grote bedrijven, die in beginsel verplicht zijn te rapporteren over niet-financiële aspecten van de bedrijfsvoering, en uit middelgrote en kleine bedrijven, waarvoor de rapportage op vrijwilligheid berust. Met het uitbreiden van de Transparantiebenchmark van 170 tot 500 bedrijven wordt de noodzaak alleen maar groter om bij een grote populatie een grotere openheid na te streven.

Een belangrijke uitdaging is dus het vergroten van de rapportage op het terrein van internationaal mvo en ketenbeheer bij het bedrijfsleven dat nog te weinig laat zien op dit terrein. Met name op het terrein van de ketenverantwoordelijkheid is het verschil groot tussen de koplopers en de rest. Dit wil natuurlijk nog niet zeggen dat alleen de koplopers iets doen en de rest van de bedrijven helemaal niet. Het is wel zo dat veel bedrijven te weinig laten zien waar ze op dit vlak mee bezig zijn, wat op zich ook een belangrijk aspect van mvo is (zie paragraaf 2.3).

Sectorale scores Transparantiebenchmark

Onderstaande tabel, die op basis van de gedesaggregeerde gegevens uit de Transparantiebenchmark is vastgesteld, laat zien dat de koplopers op het terrein van mvo vooral in de sectoren banken, transport en energie te vinden zijn. In de non-food retail sector, bij de handelsmaatschappijen, in de sectoren consumentenproducten, voedsel en drank, industrieproducten, olie en gas en retail food wordt nog onvoldoende gerapporteerd.

Ook de scores voor het aspect ketenverantwoordelijkheid laten een tweedeling zien tussen koplopers en ondernemingen die nog te weinig laten zien. Alleen bedrijven in de sector consumentenproducten en foodretail scoren gemiddeld relatief hoog op het aspect ketenverantwoordelijkheid. Wat betreft de consumentenproducten is dit overigens bijna geheel terug te voeren op Philips die op het aspect ketenverantwoordelijkheid een maximale score behaalt.

Tabel 1 – Sectorale verdeling score Transparantiebenchmark 2008

Sector	Totale score TB (max 100)	Score Keten- beheer (max 10)	Aantal bedrijven	Wv. beursgenoteerd
Banken	72	5,5	5	4
Transport	55	3,1	7	3
Energie	55	4,0	4	0
Ingenieurs	42	1,2	5	3
Verzekeraars	41	0,0	2	0
Media	36	2,0	6	5
Consumentenp.	36	4,3	4	4
Voedsel/drank	36	3,0	20	6
Olie en gas	34	0,7	7	2
Industriegoed	31	2,0	24	17
Retail food	30	3,0	7	4
Technologie	27	1,1	13	11
Uitzendbureaus	26	0,0	4	4
IT	25	0,4	7	6
Maritiem	23	0,4	6	3
Retail nonfood	14	0,7	11	3
Handelsmaats	10	0,4	5	3
Overig	0	0	2	0
Gemiddeld	30	1,7	170	91

Bron: samengesteld door SER-secretariaat op basis van de onderliggende gegevens Transparantie-benchmark 2008.

De Transparantiebenchmark kent overigens een aantal belangrijke beperkingen. Allereerst wordt alleen de imvo-rapportage in financiële jaarverslagen en maatschappelijke/sociale jaarverslagen van ondernemingen in de benchmark meegenomen. Dat is echter maar één van de vele manieren van communicatie en van bescheiden effectiviteit. Er zijn meerdere manieren waarop bedrijven over hun imvo-inspanningen rapporteren, zoals websites en publicaties/brochures. Ten tweede kan het rapporteren over IMVO ten onrechte worden gezien als een inhoudelijk oordeel over de imvo-inspanningen van bedrijven. Een bedrijf dat uitgebreid rapporteert niets aan IMVO te doen, scoort goed op het punt van rapportage, maar inhoudelijk wordt er niets ondernomen.

Niet voor alle bedrijven en sectoren spelen aspecten van internationaal mvo een rol. Om hier een eerste indruk van te krijgen is gekeken naar de geografische herkomst van de in Nederland geïmporteerde goederen⁶. Hieruit blijkt dat imvo-aspecten met name een rol kunnen spelen bij:

- de import van bepaalde minerale en niet-minerale grondstoffen en landbouwproducten. Het gaat daarbij b.v. om koffie en cacao uit West-Afrika, soja en veevoeder uit Argentinië en Brazilië, plantaardige oliën uit Maleisië en Indonesië.
- de import van industriële en gefabriceerde goederen zoals computers, kleding, schoeisel, speelgoed etc., uit Azië, en met name uit China.

⁶ Deze analyse is verkrijgbaar bij het SER-secretariaat. De analyse zal nog worden uitgebreid met een overzicht van de verschillende imvo-aspecten die in verschillende landen spelen en met een overzicht van de buitenlandse investeringen.

Met het oog op de Transparantiebenchmark is daarbij relevant dat bij de import van minerale grondstoffen vooral grote bedrijven domineren, terwijl de import van voedsel en landbouwproducten voor een substantieel deel voor rekening komt van MKB-bedrijven. De import van industriële goederen wordt over het algemeen niet gedomineerd door grote of kleine bedrijven. Een deel van de import van gefabriceerde goederen komt voor rekening van de groot- en detailhandel, waarbij de groothandel het belangrijkste is. Dit heeft te maken met de functie van Nederland als distributiepunt voor productie uit China en Azië, die overigens vaak door westerse bedrijven is uitbesteed.

Op basis van deze analyse zijn met name de scores van bedrijven voor de retail non-foodsector, handelsmaatschappijen, olie en gas en industriële goederen voor verbetering vatbaar. De bedrijven in de industriële sector scoren weliswaar iets meer dan het gemiddelde voor het aspect ketenverantwoordelijkheid, maar dat is gezien het lage gemiddelde niet echt veel. Bovendien wordt ook in deze sector de gemiddelde score omhooggetrokken door koplopers zoals Crown van Gelder, DSM en Akzo Nobel. Veel bedrijven in deze sector halen echter een nulscore voor de rapportage over het aspect ketenverantwoordelijkheid.

Brancheselectie MVO Nederland

Ook veel MKB-bedrijven kunnen nog veel verbeteren op het gebied van mvo-rapportage. Zij zijn niet verplicht te rapporteren over niet-financiële aspecten. Maar de SER vindt dat ook de relevante MKB-ondernemingen die een internationaal mvo-beleid hanteren op enigerlei wijze hierover zouden moeten communiceren. Dat kan door zich vrijwillig aan te sluiten bij de Transparantiebenchmark dan wel via rapportage op sector- of brancheniveau wanneer beleid gezamenlijk wordt vormgegeven. Wat dat betreft is het Initiatief Duurzame Handel relevant dat zich vooral richt op grote bedrijven die zijn betrokken bij de import en productie van landbouwproducten en grondstoffen (soja, thee, tropisch hout, natuursteen, cacao, katoen). Ook de activiteiten van de product- en bedrijfsschappen zijn hierbij relevant.

MVO Nederland heeft een vergelijkbare analyse gemaakt van de betekenis van de import voor Nederlandse sectoren. Op basis daarvan is een eerste selectie gemaakt van sectoren waar internationale duurzaamheids issues kunnen spelen. Vervolgens is nagegaan welke brancheorganisaties in beginsel behoefte heeft aan ondersteuning door MVO Nederland om het thema ketenverantwoordelijkheid op te pakken en het aantal MKB-bedrijven in de branche. Daarbij is ook relevant dat een aantal branches al betrokken is bij het Initiatief Duurzame Handel, keteninitiatieven zoals het FSC-keurmerk, of betrokken is bij het bestaande Agro-programma van MVO Nederland.

Dit leverde de volgende door MVO Nederland geselecteerde branches op:

- Vervaardiging van organische chemische en farmaceutische producten, waaronder ook rubber en kunststof
- Verwerking van ijzer en staal & non-ferro metalen, vervaardiging van ijzerwaren
- Vervaardiging van elektrische apparaten, machines en voertuigen (ICT en consumentenelektronica onder voorbehoud van meerwaarde ten opzichte van bestaande initiatieven / hierbij samenwerken met IDH)
- Vervaardiging van diverse gefabriceerde goederen, zoals huishoudelijke artikelen, kantoorartikelen, meubilair, etc.
- Vervaardiging van textiel, tapijt & kleding

Dit zijn overwegend branches in de sectoren industriële goederen en consumentenproducten. Daarnaast zijn ook de groot- en detailhandel relevant.

2.3 Instrumenten

Algemeen

Bedrijven kunnen op verschillende wijzen worden gestimuleerd en gefaciliteerd bij het implementeren van het normatieve kader voor internationaal mvo en de rapportage daarover:

- Door het aanreiken van een stappenplan en een aantal praktische aanbevelingen aan bedrijven over hoe bedrijven het beste duurzaamheid in hun keten kunnen bewerkstelligen (b.v. het ICC stappenplan).
- Door het aanreiken van een format en handreiking voor de rapportage. Hiervoor heeft de SER de RJ gevraagd Richtlijn 400 en de daarbij behorende Handreiking te herzien.
- Door het identificeren en verspreiden van good practices van bedrijven (o.a. door de voortgangsrapportages).
- Door de relevante beleidsmakers in bedrijven en bedrijfsorganisaties met elkaar in contact te brengen voor het uitwisselen van ervaringen en initiatieven (zoals de SER-conferentie en de bijeenkomst met de productschappen).

Voor de middelgrote en kleine bedrijven kan een en ander het beste vorm krijgen door middel van de brancheorganisaties en de product- en bedrijfsschappen. Wat betreft de brancheorganisaties is naast het Initiatief Duurzaam Handel (IDH) vooral het internationale brancheprogramma van MVO Nederland van belang, dat het initiatief van de SER ondersteunt. Wat betreft de product- en bedrijfsschappen is er recentelijk een aantal initiatieven voor samenwerking en uitwisseling genomen.

Het belang van rapportage

Het belangrijkste is natuurlijk dat bedrijven verder aan de slag gaan met verantwoord ketenbeheer. De SER vraagt bedrijven hierover te rapporteren in het jaarverslag of in een apart verslag, waarbij ook sectoren kunnen rapporteren. Op basis hiervan hoopt de SER de voortgang van het initiatief te kunnen monitoren. De SER vindt het voorts belangrijk om ook over andere communicatievormen waarin bedrijven over imvo rapporteren, te berichten. Daarnaast vindt de SER het wenselijk om naast de Transparantiebenchmark een completer beeld te schetsen van de *werkelijke* imvo-inspanningen van bedrijven en branches. In de SER voortgangsrapportage is reeds een aantal initiatieven genoemd, maar een compleet overzicht van imvo-activiteiten, knelpunten, dilemma's en initiatieven die bedrijven en branches concreet hebben genomen, ontbreekt. De SER zal voor een goed beeld van imvo deze activiteiten, dilemma's en initiatieven in kaart willen brengen.

De herziening van RJ 400 door de RJ wordt door sommigen te vrijblijvend gevonden. Daarbij wordt met name gewezen op artikel 117 dat bedrijven een zekere keuzevrijheid laat bij de rapportage over de voor hen relevante aspecten van mvo. Dit artikel moet echter in samenhang worden gelezen met de daaropvolgende artikelen 118-20, die aangeven over welke sociale en ecologische aspecten van mvo rapportage gewenst is. Het voordeel van artikel 117 is dat daarmee duidelijk wordt welke prioriteiten ondernemingen zetten en een afvinkexercitie wordt voorkomen.

Bij het monitoren van de voortgang van mvo maakt de SER gebruik van de Transparantiebenchmark. Deze is gebaseerd op de jaarverslagen van ondernemingen, dan wel de afzonderlijke duurzaamheidsverslagen en volgt de RJ 400 van de RJ en de daarbij behorende Handreiking. Hoewel bedrijven ook andere mogelijkheden voor rapportage kennen die niet neerslaan in de Transparantiebenchmark, verzoekt de SER ondernemingen om over hun activiteiten op het terrein van mvo zoveel mogelijk op basis van Richtlijn 400 in hun jaarverslag of in een afzonderlijk duurzaamheidsverslag te rapporteren.

In een rapportage moeten altijd keuzes worden gemaakt; de afspiegeling van het daadwerkelijk gevoerde beleid en de praktijk kan daarom nooit perfect zijn. De Transparantiebenchmark meet de transparantie in de verslaggeving en niet de concrete activiteiten of resultaten op het gebied van mvo. Daarom wil de SER een poging wagen om ook de concrete activiteiten van het bedrijfsleven en de vraag op welke velden sprake is van achterblijvende imvo-activiteiten in kaart te brengen.

Daartoe zal ook worden gekeken naar de verschillende aspecten van imvo (arbeids- en mensenrechten, milieuvraagstukken) die in de landen spelen waaruit Nederland goederen importeert en waar Nederlandse bedrijven actief zijn.

3. Opzet werkplan

Het werkplan richt zich bijgevolg op drie punten:

- 1) Het verdiepen en breed uitdragen van de beleidsfilosofie.
- 2) Een goed zicht krijgen op de werkelijke imvo-activiteiten van bedrijven en rapportages en communicaties daarover alsmede tekortkomingen hierin.
- 3) Vervolgactiviteiten gericht op de verbreding van toepassing van imvo door het geven van bekendheid aan RJ400, het ondersteunen van brancheverenigingen via het internationale brancheprogramma van MVO Nederland en het ondersteunen van de initiatieven van product- en bedrijfsschappen.

Om de verantwoordelijkheden af te bakenen is het zinvol een onderscheid te maken tussen de bijdragen die de partijen binnen de SER kunnen leveren, de bijdragen die de partijen gezamenlijk via de SER kunnen leveren en de bijdrage(n) van de overheid. Op basis hiervan kan onderstaande matrix worden opgesteld, die hier zal worden toegelicht.

(1) Verdiepen en uitdragen beleidsfilosofie

Om de in de vorige paragraaf uiteengezette beleidsfilosofie uit te dragen zal de commissie IMVO op korte termijn in gesprek gaan met Kamerleden en NGO's (zie ook paragraaf 5). Voor de verdieping van de beleidsfilosofie richt de commissie de inhoudelijke aandachtspunten met name op het nader bepalen van de reikwijdte van ketenbeheer en het bepalen van best practices op het terrein van klachtenmechanismes (zie uitgebreider paragraaf 4).

(2) Een beter zicht op de imvo-activiteiten

De SER wil de activiteiten van het bedrijfsleven zo goed mogelijk in kaart te brengen.

Hiervoor wordt gekeken naar:

- de werkelijke imvo-activiteiten van bedrijven en branches,
- de imvo-aspecten in de sectoren en branches waar bedrijven actief zijn (risicoanalyse).
- de achterblijvende activiteiten inclusief de rapportages daarover.

Het zicht op de concrete imvo-activiteiten van bedrijven wordt bemoeilijkt doordat: maar een deel van de bedrijven onder de Transparantiebenchmark valt; niet alle vormen van publieke rapportages en verantwoording worden meegenomen in de Transparantiebenchmark; én omdat een deel van de bedrijven niet rapporteert over hun activiteiten op het terrein van IMVO en verduurzaming. Uit een eerste inventarisatie onder de meer dan honderd bedrijven die direct zijn aangesloten bij de Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie (FNLI) blijkt dat de groep bedrijven die wel

publiekelijk rapporteert over hun imvo-activiteiten maar die vanwege hun omvang of vanwege de aard van de rapportages niet onder de Transparantiebenchmark vallen aanzienlijk is⁷.

	<i>Partijen</i>	<i>SER</i>	<i>Overheid</i>
<i>(1) Verdiepen en uitdragen beleidsfilosofie</i>	VNO-NCW (MKB): Vakcentrales Gesprekken met Kamerleden / brieven aan parlement; publiceren krantenartikelen	- Verder onderbouwen en met voorbeelden meer concreet maken van imvo-beleidsfilosofie; - Gesprekken met ngo's, publiceren krantenartikelen etc.; - Verkenning reikwijdte ketenbeheer en verkenning best practices ketenbeheer (zie paragraaf 4).	- In Kamerbrieven steeds brede basisfilosofie imvo schetsen.
<i>(2) Inventariseren werkelijke imvo-activiteiten bedrijven en branches en registreren dekkingsgraad, risico analyse en verbeteren Transparantiebenchmark</i>	VNO-NCW (MKB): Vakcentrales Samen met SER-secretariaat en relevante partijen (bijv. MVO Nederland) in kaart brengen van deze initiatieven.	Samen met VNO-NCW, MKB en vakcentrales en relevante partijen (bijv. MVO Nederland) in kaart brengen van deze initiatieven en imvo-aspecten in de sectoren en branches waar ondernemingen actief zijn (risicoanalyse).	In overleg met uitvoerder (PWC) en in samenspraak met bedrijfsleven beperkingen van Transparantiebenchmark proberen op te heffen. Tot die tijd communiceren over beperkingen van dit instrument.
<i>(3) Verbreding van toepassing van IMVO</i> <i>Promoten gebruik Richtlijn 400</i>	VNO-NCW (MKB): Op zeer korte termijn: - Bekendmaking en aandacht definitieve richtlijnen in bladen, sites etc.	Aandacht in volgende rapportages voor voortgang, best practices, eigen communicatie, etc.	Incorporatie in initiatief duurzaam inkopen (bedrijven die niet bij erkend keteninitiatief zijn aangesloten).
<i>Stimuleren ondernemingen via brancheorganisaties</i>	VNO-NCW (MKB): - Stimuleren brancheverenigingen om deel te nemen aan het brancheprogramma - Aandacht in bladen en sites.	Organiseren intervisiebijeenkomst dag rond internationaal mvo en branches.	Brancheprogramma MVO Nederland
<i>Activiteiten van de product- en bedrijfsschappen</i>	<i>Alle sociale partners:</i> - Stimuleren bedrijven om deel te nemen aan activiteiten product- en bedrijfsschappen - Stimuleren bestuur schappen	- Ondersteunen vervolg activiteiten product en bedrijfsschappen - Benadrukken maatschappelijke taak van de schappen	- Subsidie aan IDH waarin een aantal productschappen zijn vertegenwoordigd; - MVO Nederland programma's Agro en Handel & Diensten.

⁷ Brief van de directeur van de Federatie Nederlandse Levensmiddelenindustrie aan staatssecretaris Heemskerk d.d. 22 januari 2010.

Er is echter ook een aanzienlijke groep bedrijven die niet rapporteert over eventuele initiatieven die zij ontplooiën. De FNLI wil hier iets aan doen via een twee sporenbeleid. Aan de grote leden wordt een herhaalde en dringende oproep gedaan tot het rapporteren over hun ketenbeheer volgens de Richtlijn 400 van de Raad van de Jaarverslaggeving. Met het oog op het MKB is de FNLI een samenwerkingsverband aangegaan met MVO Nederland om bedrijven te ondersteunen en aan te zetten tot het operationaliseren van hun eigen mvo-beleid. Deze benadering past binnen de vervolgcactiviteiten die de SER voorstaat (zie hieronder).

(3) Vervolgactiviteiten: reduceren van achterblijvende IMVO activiteiten

De SER wil de toepassing van imvo verbreden door:

- a. het stimuleren van het gebruik van Richtlijn 400 voor de verslaggeving over imvo.
- b. het internationaal brancheprogramma van MVO Nederland.
- c. de activiteiten van de product- en bedrijfsschappen.

(a) RJ- richtlijn 400

De RJ heeft op 24 november de herziene Richtlijn 400 en de Handreiking definitief vastgesteld. Het is nu zaak dat bedrijven tijdig op de hoogte zijn van deze aanbevelingen. Daarvoor gebruikt de RJ haar eigen kanalen. VNO-NCW heeft reeds via het zogenaamde VNO-NCW Weekbulletin, alsmede in een seminar met Global Compact (d.d. 9 december 2009) aandacht gegeven aan de RJ-aanbevelingen. In 2010 zal VNO-NCW langs eigen communicatiekanalen (o.a. Weekbulletin, overleg met branches) bekendheid blijven geven aan het bestaan en de inhoud van de nieuwe RJ400 als beste optie voor ondernemingen.

Definitieve Richtlijn en Handreiking

Ten opzichte van de ontwerp-Richtlijn 400 zoals opgenomen in Uiting 2009-7 is op basis van ontvangen commentaar een beperkte redactionele aanpassing doorgevoerd. Het commentaar had met name betrekking op de mate waarin de Richtlijnen een verplichtend karakter hebben. Ook na afweging van de argumenten van het ontvangen commentaar is de ontwerp-tekst op dit punt gehandhaafd. Al bij de totstandkoming van de ontwerp-tekst heeft de Raad uitvoerig gekeken naar de grenzen van wat bij dit onderwerp wel en niet passend is binnen de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving. De RJ heeft gekozen voor aanbevelingen omdat maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) maatwerk is waarbij het aan elke onderneming zelf is te bepalen welke maatschappelijke aspecten in de individuele situatie relevant zijn. De reikwijdte van de informatieverschaffing over MVO zal afhangen van de aard en de activiteiten van de desbetreffende onderneming. Dit laat zich niet insnoeren via een "one size fits all" oplossing of instrument. Maar er zijn wel concrete aanbevelingen te doen die ondernemingen ruimte en een stimulans bieden om in te spelen op maatschappelijke vraagstukken én voorkomen dat de ruimte voor invulling op maat wordt verward met een te grote vrijblijvendheid.

Voorts is in de Handreiking verduidelijkt dat van ondernemingen mag worden verwacht dat zij aangeven hoe zij leveranciers met wie een frequente, intensieve en kenbare relatie bestaat, aanmoedigen om sociale en milieunormen na te leven, en of, en zo ja hoe, zij dat controleren.

Bron: RJ

De RJ400 zal van toepassing zijn op boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2010. De RJ beveelt daarbij eerdere toepassing aan.

Het gebruik van de RJ400 kan ook worden bevorderd door het overheidsinitiatief duurzaam inkopen. De Kamerbrief van 16 oktober j.l. over de uitwerking van de internationale sociale criteria Duurzaam Inkopen verwijst wat betreft de rapportageplicht

van bedrijven die niet bij een erkend keteninitiatief zijn aangesloten op p. 2 vtn. 3 naar de aanbevelingen in de SER-verklaring. Het SER-secretariaat heeft de betrokken ambtenaren gesuggereerd om dit verder te verduidelijken dat het hierbij gaat om de herziene RJ400 en de daarbij behorende Handreiking. Dat geeft aan de ene kant meer duidelijkheid voor de ondernemer en aan de andere kant bevordert het de verspreiding van de RJ400 als standaard voor rapportage over duurzaam ketenbeheer. Deze suggestie zal waarschijnlijk worden overgenomen bij de verdere communicatie en voorlichting over het initiatief Duurzaam Inkopen. Het initiatief duurzaam inkopen start waarschijnlijk volgend jaar. Het wachten is nu op de komende aanbevelingen van de Commissie Wientjes voor beperking van de lasten- en regeldruk.

(b) Internationaal brancheprogramma MVO Nederland

Het nieuwe internationale brancheprogramma van MVO Nederland is specifiek gericht op het ondersteunen van internationaal actieve branches bij het identificeren en aanpakken van duurzaamheidsthema's zoals verwoord in de richtlijnen van de OECD. Vooral ten aanzien van MKB-bedrijven kunnen brancheorganisaties een belangrijke functie vervullen in de vorm van praktische handreikingen en de organisatie van samenwerking binnen de branche.

MVO Nederland heeft een vijftal branches geïdentificeerd om binnen het programma van MVO Nederland met verantwoord ketenbeheer aan de slag te gaan (zie paragraaf 2.2). Het internationale brancheprogramma van MVO Nederland is gericht op ondersteuning van het SER-initiatief en verdient daarom het volle commitment van de partijen binnen de SER.

VNO-NCW gaan de betreffende branches informeren over het SER werkplan en het internationaal brancheprogramma van MVO Nederland bij hen onder de aandacht brengen. Daarbij kan ook gedacht worden aan een bijdrage van de projectcoördinator van MVO Nederland in een vakblad.

De SER zal in 2010 een intervisiebijeenkomst met de betrokken brancheorganisaties organiseren, zoals afgelopen maand ook gedaan is met de product- en bedrijfsschappen (zie hieronder). De organisaties van werkgevers en werknemers zullen op deze bijeenkomst de betrokken bedrijven oproepen om verder aan de slag te gaan met IMVO en hierover op gepaste wijze te rapporteren.

De detailhandel kan een cruciale rol spelen in het bevorderen van duurzame productieketens door haar directe relatie met de consument. Op dit moment is deze schakel nog onvoldoende sterk en er is veel te winnen op een actievere rol van de detailhandel op dit vlak. Tijdens de SER-bijeenkomst met de product- en bedrijfsschappen (zie hieronder) heeft de voorzitter van het Hoofdbedrijfschap Detailhandel aangegeven met het thema duurzaamheid en ketenbeheer binnen zijn branche aan de slag te willen.

Ook de detailhandelsorganisaties van MKB Nederland en VNO-NCW zullen worden geïnformeerd over het werkplan en het internationaal brancheprogramma van MVO Nederland.

(c) Product- en bedrijfsschappen

De product- en bedrijfsschappen spraken op uitnodiging van de SER op 16 november over hun rol in het verduurzamen van internationale ketens. Verschillende productschappen lieten hier zien hoe zij momenteel al actief betrokken zijn bij initiatieven om productieketens te verduurzamen. Zo neemt het Productschap MVO (Margarine, Vetten en Oliën) namens de sector deel in internationale ronde tafels voor palmolie en soja, zijn Productschap Tuinbouw en Hoofdproductschap Akkerbouw voornemens de duurzaamheidsaspecten in hun internationale ketens in kaart te brengen. Ook bracht het

Productschap Vis onlangs een tweede maatschappelijk jaarverslag uit waarin (internationale) mvo activiteiten worden toegelicht⁸. Ook bedrijven kunnen interessante rol spelen als het gaat om het zichtbaar maken van duurzame producten richting de consument. Zo nam het bedrijf Agrarische Groothandel enkele jaren geleden het initiatief tot een keurmerk voor duurzaam geteelde bloemen en planten.

Aan het slot van de bijeenkomst riep SER-voorzitter Rinnooy Kan de product- en bedrijven op hun inspanningen op dit gebied verder te intensiveren. Deze oproep heeft op initiatief van productschap Tuinbouw inmiddels geleid tot de oprichting van een duurzaamheidsoverleg voor betrokken beleidsmedewerkers. Er lijkt immers nog veel te leren van onderlinge uitwisseling, en gedeelde inspanningen voor bijvoorbeeld een format voor rapportage op sectorniveau. Na een eerste kennismakingsbijeenkomst in december, is in januari gesproken over het in kaart brengen van broeikasgasemissies. Verschillende schappen zijn bezig instrumenten te ontwikkelen voor ondernemers in hun sector om broeikasemissies van productie vast te stellen, en deze toe te rekenen aan individuele hoofd- en bijproducten. In het volgende overleg zal worden gesproken over verslaglegging over internationale ketens; de uitdaging hierbij is vooral het optellen van individuele mvo-issues en activiteiten op sectorniveau.

Verder zijn de leden van de commissie IMVO voornemens om via de reguliere contacten met de schappen internationaal mvo hoog op de agenda's van de schappen te plaatsen (en te houden). De SER-voorzitter, tevens voorzitter van de commissie IMVO, agendeert imvo in zijn reguliere contacten met de schappen en bij verschillende bijeenkomsten speciaal gericht op imvo. Sociale partners zullen hun leden die in de besturen van de product- en bedrijfsschappen zitten motiveren om duurzaamheid en internationaal ketenbeheer prioriteit te geven op de agenda's van de schapbesturen.

4. Inhoudelijke aandachtspunten voor het vervolg van de commissie

Twee inhoudelijke zwaartepunten

Met het oog op het verder verdiepen van de beleidsfilosofie wil de commissie de inhoudelijke discussie toespitsen op twee punten:

- de reikwijdte van het begrip ketenbeheer;
- klachtenmechanismen.

De inhoudelijke discussie hierover kan worden gevoerd aan de hand van het bestuderen van good practices uit binnen- en buitenland, maar ook uit casussen die bij het (Nederlandse) NCP of elders zijn ingebracht en rapportages van ngo's. Dit hoeven niet per se *meldingen* te zijn in de commissie, maar kunnen ook gesignaleerde praktijkdilemma's zijn waar de commissie zich in een rapportage over uitspreekt en daardoor nuances aanbrengt in wat wel en niet zou mogen verwacht. Het ligt voor de hand daarbij aansluiting te zoeken bij het raamwerk van Ruggie en de projecten die in dat kader bij het Global Compact lopen. Ook zal worden geput uit ervaringen van Nationale Contactpunten en verslagen die door het secretariaat van het Global Reporting Initiative (GRI) worden verzameld. Ten slotte zullen ook rapporten van ngo's worden gebruikt om concrete praktijkdilemma's te bespreken.

⁸ Voor een verslag van de bijeenkomst en de bijbehorende presentaties, zie http://www.ser.nl/nl/actueel/persberichten/2000-2008/2009/20091118_2.aspx

Het is de bedoeling dat een beschouwing over de reikwijdte van het begrip ketenbeheer neerslaat in de eindevaluatie in 2012 (zie hieronder). Over klachtenmechanismen kan in de volgende rapportage aandacht worden besteed.

Reikwijdte verantwoordelijkheid in het ketenbeheer

In de SER-verklaring Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen staat op p. 6:

Een bedrijf heeft soms zeer vele toeleveranciers en kan daarom ook materieel niet verantwoordelijk gehouden worden voor alles wat er in de keten gebeurt. Wel ligt het voor de hand een groter commitment te verlangen naarmate de relaties met toeleveranciers frequenter en intensiever zijn en naarmate de kenbaarheid van de situatie bij de toeleverancier groter is.

De reikwijdte van verantwoordelijk ketenbeheer is moeilijk abstract af te bakenen. Maar een van de ambities van het project is om dit nader in te vullen aan de hand van cases en good practices. Wat dat laatste betreft is in het gesprek met de ngo's verwezen naar een gezamenlijke Deense studie van mensenrechtenorganisaties en werkgevers. Deze studie⁹ is in 2006 verschenen. Het secretariaat stelt voor om deze studie een volgende keer in de commissie te bespreken. Het secretariaat zal contact opnemen met het Danish Institute for Human Rights om te bezien welke vervolgacties er zijn ondernomen en welke impact de studie heeft gehad. Het ligt voor de hand daarbij ook de uitkomsten van het Nederlandse Global Compact-project *Human Rights and Business* te betrekken, die begin 2010 beschikbaar zullen zijn (zie ook hieronder).

Relevant hierbij is ook het binnenkort te verschijnen rapport over de juridische verantwoordelijkheid van Nederlandse moederbedrijven voor de betrokkenheid van dochters bij schendingen van mensenrechten, arbeids- of milieunormen in het buitenland. Dit rapport gaat ook uitvoerig in op ketenverantwoordelijkheid. Het is ook relevant voor de discussie over klachtenmechanismen. Ook het werk van de NCP's, de GRI en maatschappelijke organisaties zullen worden betrokken bij dit onderdeel (zie hierboven).

Op basis hiervan hoopt de SER in haar eindevaluatie in 2012 de reikwijdte van het begrip ketenverantwoordelijkheid verder in te kunnen vullen.

Klachtenmechanismen

In een volgende voortgangsrapportages wordt aandacht besteedt aan klachtenmechanismen. Het gaat daarbij zowel om de feitelijke mechanismen tot klachtenbehandeling als om rapportages over klachtenbehandeling. Ook kan aan de hand van recent onderzoek in opdracht van het Ministerie van EZ aandacht worden besteed aan de juridische verantwoordelijkheid voor de betrokkenheid van dochters bij schendingen van mensenrechten, arbeids- of milieu normen in het buitenland¹⁰.

⁹ Margaret Jungk, 2006, *Complicity in Human Rights Violations: a responsible business approach to suppliers*, Danish institute for Human Rights

¹⁰ Zie ook SER-advies (2008) *Duurzame Globalisering: een wereld te winnen*, pp. 220-211; SER-rapport (2009), *Waarde winnen, ook in de keten*, eerste voortgangsrapportage IMVO, bijlage 4 (reactie VNO-NCW en ICC op Ruggie-rapport); J.G. Ruggie (2009), Keynote presentation at EU Presidency Conference on the "Protect, Respect and Remedy" Framework, Stockholm, November 10-11, 2009.

Als eerste stap zal de commissie aan de hand van een notitie van het secretariaat discussiëren over klachtenmechanismen. In deze notitie kan worden ingegaan op de volgende punten:

- Stand van zaken: welke klachtenmechanismen zijn er voor buitenlandse activiteiten waarbij Nederlands bedrijven zijn betrokken?
- Beoordelingscriteria voor klachtenmechanismen.
- Belang van klachtenmechanismen: check op match voornemens en praktijk, gericht op verbetering van de praktijk.
- Best practices.
- Rapportage over klachtenmechanismen.

Daarbij kan deels geput worden uit de studies die in het kader van het Ruggie-project zijn verschenen en in het verlengde daarvan aan het lopende project binnen het Global Compact over de toepassing van het Ruggie-raamwerk in 10 grote Nederlandse bedrijven. De resultaten daarvan zullen binnenkort verschijnen.

5. Verwachtingenmanagement: overleg met het MVO Platform

Op 28 september sprak de commissie met vijf vertegenwoordigers van het MVO Platform, een coalitie van ruim 30 ngo's die zich met mvo bezighouden. In het gesprek gaven de ngo-vertegenwoordigers al aan dat zij teleurgesteld waren over de rapportage. In een brief aan de staatssecretaris hebben zij vervolgens hun kritiek neergelegd¹¹. Daarin merken zij op dat de rapportage volgens hen vooral bestaat "uit verwijzingen naar bestaand beleid. De toegevoegde waarde van de SER, én hetgeen zij in 2012 bereikt wil hebben, wordt niet duidelijk".

Het MVO Platform geeft een vijftal aanbevelingen aan de commissie:

1. Maak een analyse van de bestaande problemen. Welke problemen doen zich voor in de keten en aan welke geeft de SER prioriteit?
2. Geef een nadere invulling van het begrip ketenverantwoordelijkheid. Begrippen als frequentie, intensiteit en kenbaarheid worden door de SER genoemd om meer of minder verantwoordelijkheid voor de keten te duiden, maar duidelijke verwachtingen waaraan bedrijven zouden moeten voldoen en op beoordeeld worden ontbreken.
3. Geef aan waar de SER wil staan in 2012 als dit initiatief geëvalueerd wordt. Hiervoor is een nulmeting onontbeerlijk.
4. Kom tot een planning van de te ondernemen activiteiten. Wat gaat de commissie, en de leden van de commissie doen de komende jaren?
5. Zet een steekproefsgewijs onderzoek in gang naar de toedracht in de keten ter verificatie van de papieren werkelijkheid van rapportage hierover.

Over de open agenda van de Commissie schrijft het MVO Platform het volgende:

De commissie zet in het hoofdstuk getiteld "de open agenda van de commissie" de deur op een kier voor de behandeling van cases in aanvulling op het NCP. Dit zou een interessante functie van de commissie kunnen zijn: een klachtenloket voor cases die niet onder het NCP vallen. Echter, de ingebouwde beperkingen, zoals het feit dat alleen commissieleden cases kunnen agenderen, maakt deze functie van de commissie nogal vrijblijvend.

¹¹ Brief MVO Platform aan staatssecretaris Heemskerk d.d. 14 oktober 2009, <http://mvoplatform.nl/IMVO/57>

Wat betreft de aanbevelingen van het MVO Platform kan het volgende worden opgemerkt (de nummering correspondeert met de aanbevelingen), mede onder verwijzing naar hetgeen door de SER-Commissie op 28 september jl. al naar voren is gebracht:

1. Er zal gestreefd worden om een completer beeld te schetsen van de concrete activiteiten van het bedrijfsleven resp. de velden waar sprake is van beperkte imvo-activiteiten. Een verdere uitdaging is het stimuleren van imvo bij bedrijven en branches die dat niet of nog onvoldoende (paragraaf 2 van deze notitie) doen.
2. De commissie ziet de nadere invulling van het begrip ketenverantwoordelijkheid niet als startpunt maar als deel van het resultaat (zie paragraaf 5 van deze notitie).
3. De SER wil in 2012 dat de communicatie en rapportage over imvo-activiteiten is verbeterd – onder andere af te leiden uit de Transparantiebenchmark –, dat aan goede praktijken op het terrein van imvo een bredere verspreiding is gegeven en dat imvo een onderdeel van het werk van de product- en bedrijfsschappen uitmaakt.
4. Zie deze notitie.
5. Zie punt 1.

De commissie is voornemens om in het voorjaar nog eens met het Platform om de tafel te zitten om van gedachten te wisselen over de uitgangspunten van de door de SER gekozen route (zie voor vervolgoverleg paragraaf 6).

6. Planning

Dit leidt tot het volgende vergaderschema, waarbij geen rekening is gehouden met eventuele meldingen.

2010

Januari	Consultatief overleg staatssecretaris Heemskerk
Februari	Bespreking uitkomsten Transparantiebenchmark, klachtenmechanismen/toepassing Ruggie-raamwerk Global Compact + enkele cases
Maart/april	Overleg MVO Platform
Eind mei	Bijeenkomst brancheorganisaties
Augustus	Bespreking concept voortgangsrapportage 2010
Oktober	Publicatie rapportage 2010
Oktober/november	Bespreking rapportage 2010 met MVO Platform
December	Bespreking voortgang werkprogramma commissie + eerste bespreking reikwijdte ketenbeheer

Gezien de doelstellingen in het SER werkplan verwacht de SER de voortgangsrapportage in het najaar van 2010 vast te kunnen stellen. Zoals boven aangegeven, zou de opzet van de voortgangsrapportage kunnen bestaan uit de uitkomsten van de Transparantiebenchmark, de uitkomsten van het bredere beeld van de rapportage over imvo-activiteiten via andere communicatiekanalen, de uitkomsten van de inventarisatie van werkelijke imvo-initiatieven en de bespreking van inhoudelijke thema's (actuele inzichten beleidsfilosofie, best practices en dilemma's, klachtenmechanismen, Global Compact/Ruggie).

2011

Februari	Bespreking uitkomsten Transparantiebenchmark + bespreking voortgang werkprogramma/ vaststellen lacunes prioriteiten voor laatste jaar.
Augustus	Bespreking concept voortgangsrapportage 2011
Oktober	Publicatie rapportage 2011
Oktober	Bespreking rapportage 2011 met MVO Platform
	Bespreking voortgang werkprogramma commissie + eerste opzet eindevaluatie

2012

Februari	Bespreking uitkomsten Transparantiebenchmark + eerste concept Eindevaluatie.
April	Tweede bespreking Eindevaluatie
Juni	Publicatie Eindevaluatie
Juni	Bespreking Eindevaluatie met MVO Platform